

Jaarprogramma 2018

Vooruitblik

2018 belooft een spannend jaar te worden. Lukt het om uit het dal te klimmen? Of is één jaar te weinig om van het verlies in 2017 te herstellen? Als we de uitslag van de Kamerverkiezingen vertalen naar lokaal betekent dat een verlies van rond de 40% ten opzichte van de GR-14. We zouden dan uit veel gemeenten waar we nu een eenmansfractie hebben verdwijnen. Een onwenselijk scenario.

Echt realistische voorspellingen zijn eigenlijk niet mogelijk. Een deel van de uitslag hangt immers samen met het opkomstpercentage. Die ligt bij gemeenteraadsverkiezingen traditioneel veel lager dan landelijk. Extra complicerend hierbij is het referendum dat gelijktijdig met de verkiezingen gehouden wordt. Of en hoe deze raadpleging van invloed is op de opkomst, valt lastig te voorspellen.

Daarnaast zijn er de lokale partijen die in 2014 rond de 30% van de stemmen haalden. En ook de deelname van DENK, PVV en FvD in een aantal gemeenten zal enig effect hebben op de uitslag. De kiezer laat zich in de keuze immers vooral leiden door de landelijke voorkeur. Hoe de nieuwe regering de eerste maanden doorkomt en de waardering daarvan door het electoraat bepalen voor een groot gedeelte de uitslag van maart 2018.

Nu het regeerakkoord er na zes lange maanden eindelijk ligt, kunnen we de rekening opmaken. Wat zijn de gevolgen van *Vertrouwen in de Toekomst* voor het binnenlands bestuur? Zeker is dat het sociaal-economisch naar rechts gaat: de belastingen voor bedrijven en de hogere inkomens omlaag, de btw op boodschappen omhoog. Ook in de zorg lijkt er afgezien van de € 2 miljard van Van Rijn weinig reden tot feest. De bezuiniging op de wijkverpleging blijft voorlopig staan.

Hoe de kiezer deze maatregelen zal waarderen, blijft ongewis. Waar de deskundigen het wel roerend over eens zijn, is dat de versplintering alleen maar toe zal nemen. De verschillen in omvang tussen de grotere en kleinere fracties zullen na de verkiezingen kleiner zijn. Doordat meer en kleinere fracties de raadszaal zullen domineren en de inwisselbaarheid van deze fracties groot zal zijn, wordt de collegevorming bovendien steeds ingewikkelder.

Hoe de uitslag ook zal zijn, zeker is dat de lokale PvdA-fracties niet zonder samenwerking kunnen. In de regio met andere afdelingen en vooral met het maatschappelijk middenveld en bewoners zullen we samen moeten optrekken om onze politieke agenda te bepalen en te realiseren. Dit vraagt het nodige van de CLB-leden.

Niet in de laatste plaats doordat tegelijkertijd het ledenaantal van de partij afneemt en vergrijsd. Steeds meer afdelingen zijn niet meer in staat om hun taken, zoals het voeren van de verkiezingscampagne, goed uit te voeren. Dat men daarbij een steeds groter beroep doet op volksvertegenwoordigers en bestuurders is begrijpelijk, maar zorgt er wel voor dat deze toch al drukke groep PvdA'ers nog zwaarder belast wordt.

Voor het CLB reden om onze leden in 2018 nog beter bij te staan. Het komende jaar zal in het teken staan van de scholing van onze nieuwe raadsleden. Met de Wibautleergang, startbijeenkomsten voor de nieuwe fracties, de training onderhandelen en de bijeenkomsten met en voor de nieuwe wethouders hopen we dat onze nieuwe (en oude) lokale politici beter in staat zijn de PvdA-idealen in de gemeente te verwezenlijken.

Tot slot zullen in 2018 ook de voorbereidingen voor de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen gaan beginnen. Kortom: het wordt een spannend (en druk) jaar!

Leden

De ontwikkeling van het ledenaantal laat sinds 2010 een forse daling zien:

Overzicht ledenaantal leden	01-01-10	01-10-14	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2017
Leden gebiedsgerichte commissies ¹	226	37	35	36	36
DB-leden gebiedsgerichte commissies	50	8	12	11	11
Raadsleden	2126	955	921	892	887
Wethouders	438	152	140	146	142
Burgemeesters	102	99	89	85	81
Statenleden	111	105	63	63	62
Gedeputeerden	20	14	6	6	6
CdK's	3	3	3	2	1
Waterschappen, AB en DB	62	56	48	47	49
Totaal	3138	1429	1314	1288	1275
Buitengewone leden	--	132	149	165	183
		1561	1463	1453	1454

Tabel 1 Overzicht CLB-leden

Doel van het CLB

De vereniging stelt zich ten doel de toepassing van de sociaaldemocratische beginselen in gemeenten, deelgemeenten, stadsdelen, provincies, waterschappen en andere regionale publiekrechtelijke lichamen te bevorderen. Het CLB heeft als kerntaken:

- activeren en ondersteunen van netwerken van en voor leden van de vereniging en PvdA'ers in andere bestuurslagen;
- organiseren van activiteiten voor inhoudelijke voeding en het bieden van een platform voor discussie voor lokale en regionale politici;
- meningsvorming en standpuntbepaling voor lokale en regionale politiek;
- geven van informatie en advies, doen van praktijkgericht onderzoek;
- het leggen van verbindingen tussen de politici in de verschillende bestuurslagen;

¹ De gebiedsgerichte commissies worden maart 2018 opgeheven, waardoor deze functiegroep niet meer bestaat.

- het vervullen van een makelaarsrol in relatie tot de opleidingsbehoefte van de leden van het CLB en aspirant-leden.

CLB en de vereniging Partij van de Arbeid

Het CLB is een zelfstandige rechtspersoon en één van de neveninstellingen van de Partij van de Arbeid. Het CLB heeft een eigen jaarprogramma en begroting, vastgesteld door de CLB-leden tijdens de Algemene Ledenvergadering. Het vervult de platformfunctie voor lokaal en regionaalpolitieke gezichtspunten binnen de Partij van de Arbeid. Het CLB wil standpunt- en agendabepalend zijn ten aanzien van de taken en beleidsvelden die tot de lokale en provinciale overheid behoren. Met relevante informatie en, als het onderwerp daar aanleiding toe geeft, met politieke instrumenten zoals schriftelijke vragen en moties biedt het CLB ondersteuning aan haar leden. Het CLB ontplooit op deze gebieden ook initiatieven richting de Tweede-Kamerfractie en het partijbestuur.

De in de inleiding geschetste ontwikkelingen op het gebied van de lokale democratie en opkomst van lokale partijen, het kleiner worden van alle partijen, zijn van invloed voor onze lokale afdelingen. Ook binnen de PvdA zien we een aantal ontwikkelingen waar vereniging en CLB gezamenlijk mee aan de slag moeten. Denk hierbij aan de trend dat de PvdA lokaal anders is georganiseerd dan de traditionele afdeling. Partijbestuur en CLB vinden het onwenselijk dat PvdA-afdelingen opgaan in een nieuw op te richten lokale partij. Je vervreemdt daarmee de traditionele kiezers van alle betrokken partijen en bent onherkenbaar als PvdA. Bovendien is de vereniging van de PvdA in veel gemeenten vaak nog veel groter dan die van de andere linkse partijen. Dat dat electoraal nu niet het geval is, is geen goede basis om op te gaan in een nieuwe partij. Nog even los van de vele ruzies die er vaak binnen dit soort fusiepartijen uitbreken.

De PvdA kiest voor herkenbare lokale en sociaaldemocratische politici. Het delen van een wethouder past daar niet bij. Wel willen we als PvdA het lokale verhaal benadrukken. Het raadslid en de afdeling kennen de lokale situatie het beste en moeten daarom alle ruimte krijgen om hun eigen keuzes te maken en speerpunten te kiezen. Met de decentralisaties zal het voor inwoners steeds duidelijker worden dat het voor de voorzieningen in jouw gemeente wel degelijk uitmaakt op welke partij je lokaal stemt. Met een sterke PvdA in de gemeente zal de zorg anders geregeld zijn dan in gemeenten waar rechts domineert. De vraag waarom het in de buurgemeente beter geregeld is, zal het lokale stemgedrag steeds meer beïnvloeden.

De noodzaak tot samenwerking is door de geringere omvang van de PvdA alleen maar groter geworden. Dit geldt voor lokale fracties die samen met de andere fracties in de regio beter kunnen samenwerken in de vele gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Maar ook voor de PvdA in verschillende bestuurslagen. Moties over goed werk en payrolling zijn niet alleen interessant voor lokale fracties, maar ook voor de fracties in de provincies en waterschappen. Door samen een blok te vormen werken we aan een herkenbare PvdA. Uiteraard zullen we als CLB hierin samen optrekken met de Kamerfractie, het partijbureau en de andere neveninstellingen.

Bestuur CLB

Het CLB heeft een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur (zie bijlage 1). De voorzitter van het CLB is adviserend lid van het landelijke bestuur van de PvdA. Alle bestuursleden vervullen hun taak onbezoldigd. De omvang van het CLB-bestuur is groot. Deze is nog gestoeld op de gedachte dat een

regionale vertegenwoordiging in het CLB-bestuur noodzakelijk is. Gelet op het slinkende aantal leden en de behoefte aan andere manieren van samenwerking zal de bestuursstructuur in 2018 tegen het licht gehouden worden. Dit geldt ook voor de werkzaamheden van de voordrachtcommissie die gekoppeld is aan de brede samenstelling van het bestuur. Alternatieven zoals een uitgebreider DB of zakenbestuur zullen worden onderzocht. Daarbij staat het zoeken naar een bestuursstructuur die past bij de veranderende omstandigheden centraal.

Staf CLB

De bestuurdersvereniging wordt ondersteund door een kleine professionele staf (3 fte). Deze bestaat uit: een eindredacteur Lokaal Bestuur/communicatiemedewerker (Jan Erik Keman), een allround-medewerker (Rosalie Bedijn) en een secretaris/directeur (Jacqueline Kalk). Het AB van het CLB heeft uitgesproken dit als minimale bezetting te zien. De financiering van de medewerker opleidingen (Manon Westerbroek) komt uit de afdrachten van onze leden voor opleidingen aan de PvdA. De CLB-medewerkers worden beloond conform de cao van de PvdA. Het CLB is gehuisvest bij de WBS in Den Haag. Afhankelijk van de definitieve vestiging van het partijbureau kan hierin een andere keuze worden gemaakt.

Netwerken en activiteiten

Het CLB is een netwerkorganisatie. Wij verbinden onze leden op functioneel niveau en/of inhoudelijk, en waar dit kan en zinvol is tussen de verschillende bestuurslagen door. In de netwerken wordt informatie gedeeld, en worden nieuwe ontwikkelingen besproken en gewaardeerd. De netwerken zijn aangepast op onze kleinere omvang door functies te combineren en/of inhoudelijk thema's te combineren. Bijvoorbeeld:

- Er is één netwerk van gedeputeerden, fractievoorzitters in de Staten en de dijkgraven en dagelijks bestuursleden van de waterschappen. Hierin wordt informatie uitgewisseld en afgestemd.
- De wethoudersmiddag en de waterschaps- en provinciemiddag zijn samengevoegd en wordt gecombineerd in de Tweede Kamer georganiseerd.

Veel netwerkbijeenkomsten worden met de scholingsbijeenkomsten aangeboden en waar mogelijk op dagen waarop de PvdA activiteiten organiseert. Actuele ontwikkelingen kunnen een aanleiding zijn om ad hoc bijeenkomsten te organiseren.

Met de scheiding tussen netwerken en scholing wordt pragmatisch omgegaan. Waar mogelijk worden de activiteiten opengesteld voor schaduwraadsleden, burgerraadsleden, fractiemedewerkers of een variant daarvan. De functie van de netwerken wordt ondersteund met het digitale platform MijnCLB. Hierop kunnen leden onder andere online de discussie aangaan, documenten delen en politieke instrumenten uitwisselen. Tot slot komen er regelmatig pamfletten, moties, opiniestukken en schriftelijke vragen uit de netwerken voort.

Voorbeelden van netwerken zijn:

- fractievoorzitters van de G38
- woordvoerders natuur en landbouw in de provincie
- burgemeesters

- waterschapsbestuurders

Het CLB ontwikkelt voor deze netwerken verschillende activiteiten zoals:

- De burgemeestersdag op locatie
- Ontmoeting CLB-leden en Tweede-Kamerleden
- Wethoudersdag nieuwe stijl: excursie en discussie
- De dag van (waarop een actueel thema wordt uitgediept), waar mogelijk in combinatie met de raadsledenvakschool

Het aanbod zal afhangen van de vraag naar inhoud en activiteiten en de financiële mogelijkheden van het CLB.

Overige activiteiten

Netwerk voor oud-bestuurders

Het netwerk is momenteel inactief. Afhankelijk van de behoefte na maart 2018 kan het netwerk nieuw leven worden ingeblazen. Het CLB zal dit faciliteren, maar niet initiëren.

Nazorg

In de taakverdeling tussen het partijbestuur/-bureau en het CLB zijn in 2015 aanpassingen gedaan. Nazorg kwam hierdoor bij de partij te liggen. De reorganisatie op het partijbureau heeft tot gevolg gehad dat deze taak niet meer belegd is. Het CLB-bestuur zal hierover in gesprek gaan met het partijbestuur.

Scholing

Permanente scholing is voor onze volksvertegenwoordigers en politici belangrijk. Niet voor niets is 'samen weten we meer' het motto van de scholingsbijeenkomsten. Het streven is om voor elke functie een adequaat scholingsprogramma aan te bieden. Of dit lukt is mede afhankelijk van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen. De Wibautleergang voor nieuwe raadsleden wordt in ieder geval aangeboden, net als de trainingen voor nieuwe wethouders. Actuele ontwikkelingen zijn een standaard onderdeel van de scholingsactiviteiten, evenals het vergroten van vaardigheden en werken aan het PvdA-profiel. Bij de Op Maat-trainingen werkt het CLB met een trainerspool die jaarlijks bij elkaar komt. De verantwoordelijkheid voor inhoud en organisatie ligt bij het CLB. De PvdA en het CLB hebben hiervoor een convenant opgesteld waarvan het de bedoeling is dat het jaarlijks wordt geëvalueerd. Het CLB heeft al langer aangegeven het volledige scholingsprogramma onder haar hoede te willen nemen om het kwalitatieve niveau van scholing vast te kunnen houden. Met de reorganisatie en afslanking van het partijbureau wordt deze wens alleen maar urgenter.

Projecten en onderzoek

Vanwege de aanpassing van de activiteitenomvang van het CLB zullen in 2018 geen grote onderzoeken plaatsvinden. In het kader van de onderbouwing van politieke acties kunnen wel eenvoudige surveys worden opgezet en uitgevoerd. Bovendien zal het ledentevredenheidsonderzoek in 2018 worden herhaald.

- Van Waarde Ambassadeurs

Het CLB nam deel aan de commissie Politiek van Waarde en is betrokken geweest bij de ondersteuning van de ambassadeurs. Door de reorganisatie binnen het partijbureau – het wegvallen van de ondersteuningsmedewerker – is de status van de Van Waarde-ambassadeurs onduidelijk geworden. Tot er duidelijkheid is over de voortgang van dit project vanuit het partijbureau zal het CLB hier geen activiteiten op ontwikkelen.

- Actiecentra / Regionale aanpak

In het kader van de profilering en wederopbouw van de PvdA worden in 2017 regionale actiecentra ingericht, zgn. hubs. Door op regionaal niveau de krachten te bundelen, gezamenlijk een agenda te ontwikkelen waarop je je wilt onderscheiden in een specifiek gebied en aansluiting te zoeken bij andere ontwikkelingen in de samenleving kunnen we op een andere manier onze leden ondersteunen. Het CLB zal met deze aanpak die wordt geregisseerd door het partijbureau meedoen.

Informatie, advies en onderzoek

Het CLB geeft individueel en op fractieniveau informatie en advies over inhoudelijke onderwerpen en procedurele kwesties. Bovendien draagt het CLB bij aan de meningsvorming binnen de PvdA.

Communicatiemiddelen

- Vanwege de te verwachten verkiezingsuitslag en de daarop vastgestelde begroting zal het blad Lokaal Bestuur in gedrukte vorm ophouden te bestaan. De website en de nieuwsbrief zullen dit gemis moeten opvangen. De redactie blijft bestaan en zal betrokken blijven bij de inhoud van CLBNieuws.
- CLBNieuws komt met uitzondering van de vakantieperiodes tweewekelijks uit. Het gemis van het blad zal met name in CLBNieuws worden opgevangen. De relevante thema's en ontwikkelingen in de lokale en regionale politiek worden hierin opgenomen.
- In 2018 zullen we geen grote wijzigingen op de website doorvoeren. De inspanningen zullen er op gericht zijn meer leden naar de website te trekken. CLBNieuws, Twitter en Facebook zullen hiervoor worden gebruikt.
- De netwerken en functiegroepen hebben hun eigen plek op het ledenplatform MijnCLB. Hier kunnen CLB-leden deelnemen aan discussies, documenten uploaden en gebruik maken van een database met moties en schriftelijke vragen.
- Het CLB heeft een Twitter-account. Daarop worden activiteiten, artikelen en andere relevante informatie met de ruim 1000 volgers gedeeld. Doel is om het bereik van het CLB verder te vergroten naar 1500 volgers en meer CLB-leden naar de website te lokken. Afzonderlijke Tweets worden nu door gemiddeld 500 volgers gelezen, in 2018 we naar 700.
- In september 2017 zijn we gestart met de Facebook-pagina. Onder meer de filmreeks met lijsttrekkers in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen wordt via dit kanaal verspreid. Het doel voor 2018 is om de basis die in 2017 is gelegd substantieel uit te breiden.

Tot slot

Dit document is een werkplan. Naar aanleiding van de politieke actualiteit kunnen nieuwe activiteiten ontwikkeld worden. Door het steeds geringere aantal leden en daarmee ook de afnemende budgetten zullen we heldere prioriteiten moeten stellen. Dat gebeurt onder meer door te stoppen met het blad, het aantal netwerkbijeenkomsten drastisch te verminderen en door de activiteiten te versoberen.

Bijlage 1

Samenstelling CLB-bestuur ALV, november 2017.

Voorzitter	Leen Verbeek	CdK Flevoland
Aftredend: Penningmeester/ Gewest Zuid Holland	Bert Cremers	Burgemeester Waddinxveen
Gewest Groningen	Michiel van der Linden	fractievoorzitter Leek
Gewest Friesland	vacature	
Gewest Drenthe	Bouke Arends	wethouder Emmen
Gewest Flevoland	Nora Azarkan	Statenlid
Gewest Overijssel	Laurens van de Velde	Fractievoorzitter Enschede
Gewest Gelderland	Martien Louwers	Fractievoorzitter Arnhem
Gewest Utrecht	Constantijn Janssen op de Haar	DB-lid Stichtse Rijnlanden
Gewest Noord Holland	Ronald Vennik	Wethouder Velsen
Gewest Zeeland	Ralph van Hertum	Statenlid
Gewest Noord Brabant	Yusuf Çelik	Raadslid Tilburg
Gewest Limburg	vacature	
Afd. Amsterdam	Marijn van Ballegooijen	DB-lid gebiedscie Amsterdam Zuid
Afd. Rotterdam	Carlos Goncalves	Raadslid Rotterdam
Adviserende leden:		
Partijbestuur	vacature	lid PB
Tweede Kamerfractie	pm	Portefeuillehouder BB
CLB	Jacqueline Kalk	Secretaris

Bijlage 2

Planning van de capaciteit

Het CLB heeft op 1 januari 2018 een bezetting van 3 fte, aangevuld met 0,8 fte voor scholing tot 1 april 2018. Gelet op de geringe omvang van de personele ondersteuning en de grote ambities van het CLB is het belangrijk om zorgvuldig met de capaciteit om te gaan. Het werk van het CLB is deels goed te plannen en deels afhankelijk van en onderhevig aan de politieke werkelijkheid en waan van de dag.

De capaciteit

1 fte heeft bij de PvdA een omvang van 35 uur. Hierdoor is het bruto aantal beschikbare uren: $3 \times 35 \times 52$ weken op jaarbasis = 5460 uur (eventueel aangevuld met $0.8 \times 35 \times 52 = 1456$ voor scholing. Deze worden verder buiten de planning gehouden).

Op deze bruto-uren wordt het aantal vakantie- en verlofuren in mindering gebracht.

1 fte heeft 175 uur vakantierecht. In 2018 zijn er 6 feestdagen = 42 uur. Op het aantal bruto-uren wordt daarom in mindering gebracht: 3×175 uur = 525 uur en 3×42 uur = 126 uur.

De week tussen kerst en oud en nieuw zijn verplicht vrij, voor rekening van de werkgever (cao-afpraak) en daarnaast zijn er twee verplichte vrije dagen in overleg met de OR vast te stellen.

In totaal gaat het voor 2018 dan om 3×28 uur = 84 uur en 3×14 uur = 42 uur.

Dit betekent dat er 4673 uur beschikbaar is voor de uitvoering van het CLB-werkplan 2018. Deze zijn als volgt verdeeld. Dit is een inschatting op basis van de laatste jaren.

Eindredactie en inhoud	1300	Festival	
Drukproeven, verzending		Dag met de Tweede Kamer	50
Netwerken	900	Burgemeestersdag	50
Netwerken			
Netwerken			
Advies, individueel	100	Werkgroepen	100
Advies, overig oa kommer en kwel	100	Onderzoek	300
Intern overleg PvdA (direct.ov, VZ, SGS)	100		
Intern overleg CLB	200	Ledenadministratie	100
Bestuur	100	Secretariaat	300
Ad hoc activiteiten i.s.m. partij	500	Scholing excl. uren vanuit het convenant	400
Totaal			4600

Tabel 2 Inschatting van aantal uren per activiteit

Activiteitenbijlage:

Netwerk	Bijeenkomsten – min	Omvang doelgroep	% streefbereik	Doelstelling	Resultaat
Netwerk sociaal domein	2 landelijke bijeenkomsten	CLB-leden	20 deelnemers landelijke bijeenkomsten,	Kennis delen en ervaringen uitwisselen innovatie Ontwikkelen relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders Tweede Kamerfractie, waar mogelijk i.c.m. wethouders- en/of raadsledenvakscholen.
Netwerk ruimtelijke domein	2 landelijke bijeenkomsten	CLB-leden	20 deelnemers landelijke bijeenkomsten,	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders Tweede Kamerfractie. waar mogelijk i.c.m. wethouders- en/of raadsledenvakscholen.
Volkshuisvesting	12 landelijke bijeenkomsten	Clb-leden	20 deelnemers landelijke bijeenkomsten	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Leden beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders Tweede Kamerfractie, waar mogelijk i.c.m. wethouders- en/of raadsledenvakscholen.
Natuur en landbouw	3 landelijke bijeenkomsten	Woordvoerders natuur en landbouw PS	60%	Kennis delen en ervaringen uitwisselen Ontwikkeling relevante instrumenten (moties, schr. vragen).	Woordvoerders PS beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders Tweede Kamerfractie.
Waternetwerk	2 landelijke bijeenkomsten	Leden van de waterschapbesturen	25% deelnemers per bijeenkomst	Kennis delen en ervaringen uitwisselen, toegankelijk maken best practices, ontwikkeling van het rode gezicht in het waterschapsbestuur.	Waterschappers beschikken over actuele informatie en nieuwe inzichten. Afstemming met woordvoerders Tweede Kamerfractie.
Fractievoorzitters G38	2 bijeenkomsten	38	50,00%	Ervaringen uitwisselen, informatie delen, strategie uitwisseling.	Voeding van de Tweede Kamerfractie, versterking onderlinge contacten.
Gedeputeerden, dijkgraven en fractievoorzitters PS	2 bijeenkomsten	18	60,00%	Ervaringen uitwisselen, informatie delen, strategie uitwisseling.	Voeding van de Tweede Kamerfractie, versterking onderlinge contacten, versterking op inhoudelijke thema's.
Oud-bestuurders	pm			Ervaringen uitwisseling, kennis delen,	Netwerk geeft invulling aan het idee van de rode familie.

				betrokkenheid bij de PvdA in stand houden.	Vanuit het CLB wordt de werkgroep gefaciliteerd.
Regionale netwerken	vraagafhankelijk			Kennis delen en ervaringen uitwisselen, toegankelijk maken best practices.	Vanuit het CLB worden deze bijeenkomsten gefaciliteerd (organisatorisch en financieel)
Burgemeestersdag	2 x per jaar	85	25,00%	Netwerken, ervaringen uitwisselen, verdieping op het thema OO & V. ontwikkeling van visie op de PvdA-burgemeester van de toekomst.	Voeding van de Tweede Kamerfractie, versterking van de onderlinge contacten.
Burgemeesters-werkgroep	2 x per jaar	10	6	Werkgroep is betrokken bij actuele ontwikkelingen rondom de functie en het orgaan burgemeester, en denkt mee in de opzet en uitvoering van de burgemeestersdag en ontmoeting met de Tweede Kamer.	Versterking onderlinge contacten.
Wethoudersvak-school – inspiratiedagen	1 x per jaar	PvdA-bestuurders		Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden.	Delen en aanreiken kennis, oefenen vaardigheden, versterking van het eigen profiel in relatie tot de doorwaardengedreven politicus.
Raadsleden vakschool, dag van...	2 x per jaar	PvdA-volksvertegenwoordigers, CLB-leden		Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden.	Delen en aanreiken kennis, oefenen vaardigheden, versterking van het eigen profiel in relatie tot de doorwaarden gedreven politicus.
Trainers	1 x per jaar	Trainers op maat, intervisie begeleiders	60%	Uitwisseling ervaringen, programma's, tips en trucs, terugkoppeling aan het CLB.	Delen van ervaringen, bijstelling programma-aanbod en materialen.
Wethouders, Staten- en waterschaps netwerk dag	1 x per jaar	Statenleden en waterschappers	60%	Bijscholing op relevante thema's en vaardigheden	Voeding van en naar de Tweede Kamerfractie, versterking van de onderlinge contacten.